

تمرین، تکلیف و تفکر انتقادی در کارآموزی مهارت‌های بالینی پرستاری

نویسندگان:

محمد علی منتصری

مرضیه کارگر دهره

شهره جوادی

دکتر محمدمسین مدیر

اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی بابل

عنوان و نام پدیدآور	تمرین، تکلیف و تفکر انتقادی در کارآموزی مهارت‌های بالینی پرستاری / مولفان محمدعلی منتصری ... [و دیگران].
مشخصات نشر	تهران: نشر و تبلیغ بشری، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۳۷۳ ص.
شابک	978-964-3994-38-9
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	مولفان محمدعلی منتصری، مرضیه کارگر جهرمی، شهره جوادپور، محمدحسین مدیر.
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	مهارت‌های بالینی
موضوع	Clinical competence
موضوع	مهارت‌های بالینی -- مسائل، تمرین‌ها و غیره
موضوع	Clinical Competence -- Problems, exercises, etc.
موضوع	پرستاری
موضوع	Nursing
موضوع	خدمات پرستاری
موضوع	Nursing care
شناسه افزوده	منتصری، محمدعلی، ۱۳۴۷ -
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ ر ۸ / آ ۳۹
رده بندی دیویی	۳۶۲ / ۱۰۶۸۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۴۱۶۰۳۴

نام کتاب: تمرین، تکلیف و تفکر انتقادی در کارآموزی مهارت‌های بالینی پرستاری

مؤلف: محمدعلی منتصری، مرضیه کارگر جهرمی، شهره جوادپور، محمدحسین مدیر

ناشر: نشر بشری با همکاری تحفه

تنظیم و صفحه‌آرایی: م. آقایاری

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: آرمان‌سا

قیمت: ۲۸۰۰۰۰ ریال

فروشگاه: تهران - خیابان انقلاب - ضلع شرقی دانشگاه تهران - خیابان قدس - پلاک ۳ - واحد ۴ و ۵
 تلفن: ۶۶۴۶۵۸۰۶، ۶۶۴۰۶۴۱۵ فکس: ۶۶۴۹۷۸۵۴

دفتر مرکزی: تهران - خیابان انقلاب - ضلع شرقی دانشگاه تهران - خیابان قدس - پلاک ۳ - واحد ۵
 تلفن: ۶۶۴۹۸۲۸۵، ۶۶۴۱۰۲۵۶ فکس: ۶۶۹۵۵۹۱۶

خرید اینترنتی از سایت www.msps.ir مقدور می‌باشد.

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فصل اول - علائم حیاتی

اهداف اصلی

منابع

اهداف اختصاصی بخش علائم حیاتی و فشار خون

سوالات آموزشی

تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی

جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش

برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات

فصل دوم - اصول نمونه‌گیری و آزمایشات بالینی

اهداف اصلی

منابع

اهداف اختصاصی بخش اصول نمونه‌گیری و آزمایشات بالینی

سوالات آموزشی

تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی

جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش

برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات

فصل سوم - انواع سرم، اصول تجویز مایعات و خروج مایعات

اهداف اصلی

منابع

اهداف اختصاصی بخش انواع سرم، اصول تجویز مایعات و خروج مایعات

سوالات آموزشی

تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی

جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش

برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات

فصل چهارم - اصول برقراری ارتباط و گرفتن شرح حال - (تاریخچه پزشکی)

اهداف اصلی

منابع

اهداف اختصاصی بخش اصول برقراری ارتباط و گرفتن شرح حال (تاریخچه پزشکی)

سوالات آموزشی

تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی

جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش

برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات

فصل پنجم - اصول استرلیتی، کنترل عفونت و ایزولاسیون

اهداف اصلی

منابع

اهداف اختصاصی بخش کنترل عفونت و ایزولاسیون

سوالات آموزشی

تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی

جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش

برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات

۱۴۳	فصل ششم - اصول تجویز داروها
۱۴۴	اهداف اصلی
۱۴۴	منابع
۱۴۵	اهداف اختصاصی بخش اصول تجویز دارو
۱۴۶	سوالات آموزشی
۱۵۰	تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی
۱۸۲	جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش
۱۸۵	برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات
۱۹۲	کاردکس دارویی
۱۹۳	کاردکس دارویی ۲
۱۹۴	فرم نظارت و تجویز موا مخدر
۱۹۵	فصل هفتم - اصول تهیه و جانی
۱۹۶	اهداف اصلی
۱۹۶	منابع
۱۹۶	اهداف اختصاصی بخش اصول تهیه درما
۱۹۷	سوالات آموزشی
۱۹۹	تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی
۲۰۵	جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش
۲۰۵	نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات
۲۰۹	فصل هشتم - اصول مراقبت از زخم
۲۱۰	اهداف اصلی
۲۱۰	منابع
۲۱۰	اهداف فرعی بخش اصول مراقبت از زخم
۲۱۱	سوالات آموزشی
۲۱۳	تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی
۲۲۰	جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش
۲۲۱	برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات
۲۲۵	فصل نهم - اصول اکسیژن درمانی
۲۲۶	اهداف اصلی
۲۲۶	منابع
۲۲۶	اهداف اختصاصی بخش اصول اکسیژن درمانی
۲۲۷	سوالات آموزشی
۲۲۸	تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی
۲۳۳	جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش
۲۳۵	برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات
۲۳۹	فصل دهم - اصول انتقال خون و فرآورده‌های خونی
۲۴۰	اهداف اصلی
۲۴۰	منابع
۲۴۰	اهداف اختصاصی بخش اصول انتقال خون و فرآورده های خونی
۲۴۱	سوالات آموزشی
۲۴۲	تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی
۲۵۲	جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش
۲۵۴	برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات
۲۵۵	جدول سرعت پیشنهادی جهت تزریق فرآورده‌های مختلف خونی در حالت غیر اورژانسی
۲۵۶	جدول انواع فرآورده‌های خونی، ترکیب و موارد استفاده آنان

۵	فصل یازدهم - اصول گزارش نویسی
۶	اهداف اصلی
۶	منابع
۶	اهداف اختصاصی بخش اصول گزارش نویسی
۸	سوالات آموزشی
۹	تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی
۹	جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش
۲	برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات
۴	نمونه گزارش پرستاری
۲	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی جهرم
۲	برگ گزارش پرستاری
۳	فرم پیشنهادی جهت ثبت عملیات احیاء قلبی - ریوی (جهرم چک لیست)

۵	فصل دوازدهم - مراقبت پرستاری
۶	اهداف اصلی
۶	منابع
۶	اهداف اختصاصی بخش مراقبت پرستاری
۷	سوال آموزشی
۹	تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی
۲	جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش
۴	برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات
۳	نمونه تکمیل شده برنامه مراقبتی دانشجویی
۳	جدول برنامه مراقبتی دانشجویی
۳	جدول برنامه مراقبتی دانشجویی
۴	جدول برنامه مراقبتی
۴	جدول برنامه مراقبتی
۴	فهرست تشخیص‌های پرستاری NANDA

۳	فصل سیزدهم - اصول مراقبت معنوی
۴	اهداف اصلی
۴	منابع
۴	اهداف اختصاصی بخش اصول مراقبت معنوی
۵	سوالات آموزشی
۷	تمرین، تکالیف و سناریوهای آموزشی
۸	جدول راهنمای تمرینات و اهداف تحت پوشش
۹	برخی نکته‌های آموزشی و راهنمای تمرینات

۱	منابع فارسی
۲۳	منابع انگلیسی

ابتدای شکل‌گیری حرفه پرستاری تاکنون تمامی صاحب‌نظران، اصلی‌ترین بخش در آموزش پرستاری را ورزش بالینی می‌دانند، بطوری که بیش از ۵۰٪ برنامه‌های آموزشی دوره پرستاری به آموزش بالینی اختصاص دارد. بنابراین فراگیران پرستاری علاوه بر کسب علم، به کسب مهارت‌های بالینی در طی دوران تحصیل خود نیاز دارند.

ملاحظات بسیاری در ایران و جهان انجام شده که همگی نشان دهنده اهمیت آموزش بالینی بوده و به بیان شکلات آن که معمولاً موید عدم کفایت تبحر بالینی در فراگیران پرستاری می‌باشد می‌پردازند. صاحب‌نظران معتقدند برخی عوامل از قبیل: بهانه‌ها، عدم کفایت تبحر بالینی، عدم دسترسی کافی به مربیان کارآمد، عدم هماهنگی مناسب بین آموزش تئوری و آموزش عملی، مناسب نبودن زمان تماس با هر بیمار برای تمرین کامل آموخته‌ها محیط بالین، عدم دسترسی مربیان فراگیران به یک منبع مناسب در حیطه آموزش بالین و فراگیر محور بودن آموزش بالین در دانشجویان پرستاری، منجر به عدم کفایت در مهارت‌های بالینی شده و نیاز بیشتر برای بکر و بازنگری در آموزش بالین را نشان می‌دهد.

نویسندگان این مجموعه برای اولین بار در ایران تلاش کرده‌اند با در اختیار قرار دادن یک منبع مناسب برای بیان و فراگیران پرستاری، دسترسی سریع، آسان و علمی (قابل ارزیابی) به برخی از اهداف آموزشی در بالین را ممکن سازند، در این مجموعه سعی شده است با استفاده از روش‌های مختلف آموزش در بالین، سناریو و تمرینات متنوعی ارائه گردد تا هماهنگی بیشتری بین آموزش تئوری و عملی، امکان انجام تمرینات مناسب قبل از حضور بر بالین بیمار و فراگیر محور شدن آموزش بالینی را در "کارآه‌های بالینی" و مهارت‌های پرستاری تا حد ممکن فراهم نمایند.

پایان واضح و مشخص است که این مجموعه نیز دچار کمی و کاستی‌هایی خواهد بود. لذا از صاحب‌نظران و مکاران گرامی درخواست می‌شود با ارائه نظرات خود، ما را در ارتقاء کیفیت علمی این مجموعه یاری دهید.

با تشکر

اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی جهرم

دانشکده پرستاری و پیراپزشکی

راه‌ها

این کتاب بنحوی طراحی گردیده است تا هم مربیان و هم فراگیران بتوانند از آن استفاده نمایند. در این کتاب سعی شده است بر اساس مهارت‌های بیان شده در واحد کارآموزی اصول و مهارت‌های پرستاری، فصل‌های مجزایی در نظر گرفته شود که هر فصل مشتمل بر چند قسمت است:

- ۱- اهداف اصلی: در این قسمت اهداف اصلی متناسب با هر فصل ارائه شده است.
- ۲- منابع: با تأکید بر اصل فراگیر محور بودن آموزش در بالین، متناسب با هر فصل منابع خارجی و ایرانی معتبر و قابل دسترس معرفی شده است تا فراگیر از طریق مراجعه به منابع بصورت مستقل عمل نموده و دوره آموزشی را طی نماید.
- ۳- اهداف اختصاصی: در این قسمت براساس اهداف اصلی، اهداف اختصاصی طراحی و ارائه شده است. برای دسترسی به اهداف اختصاصی در داخل پرانتز شماره تمرینات و تکالیف مرتبط با آن هدف ارائه شده که می‌تواند بعنوان یک راهنما در این زمینه عمل کند.
- ۴- سوالات آموزشی: در هر فصل سعی شده است به برخی از نکات آموزشی در بالین، در قالب سوالات ساده اشاره شود. این امر به مربیان کمک کند. هم به‌عنوان اهداف آموزشی مورد نظر دست یابند و هم نکات کلیدی و مهم از برنامه آموزشی حذف نگردد. این سوالات بر اساس اهداف اختصاصی طراحی شده‌اند.
- ۵- تمرینات، تکالیف و سناریوهای آموزشی: محتوای اصلی کتاب حاضر در این قسمت ارائه شده است که در آن براساس اهداف اختصاصی، چندین سناریو، تمرین و بازنه‌ای طراحی شده است. که مربیان پس از ارائه آن به یک فراگیر یا یک گروه کوچک، دسترسی فراگیران را به موقعیت‌های واقعی بالین فراهم و افزایش می‌دهند. البته گاهی اوقات این سناریوها و تمرینات چندین هدف را همزمان پوشش می‌دهند. به نکات زیر می‌تواند به مربیان و فراگیران عزیز در استفاده بهینه از این محتوا کمک کند.
- الف - سعی شده است ترتیب تمرینات در هر فصل، از سطح آسان به سطح دیگر یادگیری و از موضوعات ساده به سمت موضوعات پیچیده و یا تفکر خلاق باشد.
- ب- مربیان در ابتدا می‌توانند سوالات و تمرینات کتاب حاضر را به فراگیران بخواه یک تکلیف ارائه داده و سپس در گروه به بررسی آنان بپردازند. بعنوان مثال اگر یک مربی مسئول ۷ فراگیر باشد می‌تواند به هر فراگیر یک سوال یا تمرین بدهد و در حضور کلیه فراگیران آن‌ها را بررسی کند. این امر ضمن آنکه فراگیر محور بودن آموزش را تأکید قرار می‌دهد می‌تواند در مدت زمان کوتاهی به مسائل آموزشی بسیاری اشاره نماید. در هنگام ارائه این تمرینات از پرسش بازخورد و بازاندیشی و روش‌های آموزشی دیگر نیز می‌توان استفاده نمود.
- ج- برخی از تمرینات و یا سوالات با شکل و شرایط یکسان برای تعداد زیادی از فراگیران در یک گروه آماده شده‌اند. بعنوان مثال برای آشنایی فراگیران با آزمایشات متداول (از نظر نوع نمونه مورد نیاز، ظرف مناسب نمونه‌گیری، مقدار نمونه و میزان طبیعی آزمایش) چندین تمرین یکسان ارائه گردیده است. مربیان می‌تواند به هر کدام از فراگیران یک تمرین داده و سپس در گروه آن را بررسی نمایند (روش تلفیقی) - بحث گروهی چند موردی در رابطه با یک موضوع خاص). این امر ضمن آنکه فراگیران را مجبور به انجام فعالیت‌های آموزشی مستقل می‌کند، می‌تواند بر یک هدف آموزشی خاص تأکید داشته و در مدت زمانی کوتاه به تکرار برخی نکات آموزشی بپردازد تا ملکه ذهن آنان گردد و در نهایت با ارزیابی وضعیت یادگیری فراگیران نیاز به آموزش و تمرین بیشتر را مشخص نماید.

د- برخی از تمرین ها بصورت سناریو بیان شده‌اند. مربی می‌تواند پس از آموزش‌های اولیه (تئوری یا کنفرانس)، از این سناریوها در جمع فراگیران استفاده نموده و در رابطه با آن موضوع بحث گروهی داشته باشند. سولاتی که در پایین سناریوها ارائه شده بعنوان راهنمایی برای ادامه بحث مورد استفاده قرار می‌گیرند.

در بیشتر موارد جواب‌هایی که فراگیران می‌دهند متفاوت بوده و گاهی جنبه‌های مختلف و جدیدی را آشکار می‌کند و عدم ارائه جوابها (بطور کامل و مستقیم) در این کتاب باعث افزایش فعالیت آموزشی فراگیران شده و گاه به خلاقیت آنها کمک خواهد نمود و مربیان گرامی نیز با مطالعه کافی، می‌توانند از این فرصت‌ها برای ارائه یک آموزش با سطح کیفی مناسب استفاده نمایند.

ه- گاهی اوقات برای انجام برخی تمرینات نیاز به فرم خالی می‌باشد (مثل تمرینات مربوط به آزمایشات و دارو ها) برای سهولت کار مربیان می‌تواند از فرم‌هایی که در قسمت انتهایی هر فصل پیوست شده است به تعداد مورد نیاز کپی نموده و در اختیار فراگیران قرار دهند.

۶- جدول راهنمای تمرینات اهداف تحت پوشش: پس از قسمت تمرینات، تکالیف و سناریوهای آموزشی در هر فصل، جدولی ارائه شده که مقایسه شما با هر تمرین، اهداف اختصاصی مرتبط با آن آورده شده که می‌تواند ضمن آنکه بعنوان راهنمایی برای بحث‌های گروهی استفاده شود از حذف نا خودآگاه برخی نکات و اهداف آموزشی نیز جلوگیری نماید.

۷- برخی نکته‌های آموزشی و راهنما: تمرینات علیرغم آنکه نویسندگان این کتاب قصد ندارند جواب تمرینات و سولات را ارائه دهند (تاکید بر آموزش فراگیر محرز است) اما بر این موارد اشاره به نکات آموزشی و کلیدی ضروری بنظر می‌رسد که بر این اساس در انتهایی هر فصل توضیحاتی بعنوان راهنمای برخی از تکالیف و تمرینات ارائه شده است. لازم بذکر این مجموعه بغیر از کاربرد آن در آموزش سایر کاربردهای دیگری نیز می‌تواند داشته باشد که در ذیل به آن اشاره می‌شود:

- ۱- از سولات آموزشی بمنظور تسریع در یادآوری مطالب آموخته شده قبلی می‌توان استفاده نمود.
 - ۲- مطالب این مجموعه بنحوی طراحی شده است که برای آموزش بنویس می‌توان از آن استفاده نمود.
 - ۳- از این سولات و تمرینات بعنوان کوئیز و آزمون دروس تئوری نیز می‌توان استفاده کرد.
 - ۴- این تمرینات گاهی می‌توانند نگرش و اهداف حیطه عاطفی را هم پوشش دهند.
 - ۵- تمرینات و تکالیف این مجموعه برای تکنیک پورت فولیو نیز کاربرد دارند.
- در پایان از همکاران گرامی خواهشمندیم از ارائه حل المسائل برای کتاب فوق پرهیز نمایند.

با تشکر نویسندگان کتاب